

Informatieavond Transformatie sociaal domein

Welkom en agenda

19:30 – 20:00u

Stand van zaken transformatie

20:00 – 20:30u

Jeugd

20:30 – 21:00u

Afsluiting en vragen

Voortgang van de Transformatie Sociaal Domein

Waarom is een transformatie van het sociaal domein nodig?

Toenemende vraag

Complexe problemen

Versnippering

Stijgende kosten

- Inwoner centraal
- Huidige systeem is (landelijk) niet houdbaar.
- Dit vraagt lokaal anders denken en werken.

- Pijlervisie Sociaal en Veilig
- Radar advies
- Richtinggevende kaders VNG
- Hervormingsagenda Jeugd

→ instemming Raad met programma Transformatie SD en incidentele middelen voor periode 2025-2027

Wat doen we al?

Website: [Home](#) | [Wijkteam Bergen op Zoom](#)

“Vandaag zoomen we in op voor inwoners merkbare interventies en veranderingen.”

De Vijf 5 wijkteams

- Inwoners mogen kiezen
- Locaties ontmoeting is een uitdaging

Wijkteams: wat merken onze inwoners?

- Een keer het verhaal vertellen
- Één gezin, één plan
- Inwoners hebben invloed op de keuzes die gemaakt worden
- Spreekuren in de wijken

Regie bij de inwoner!

Versterken sociale basis in de wijken (met, voor en door inwoners en partners)

- Inwoners krijgen een stem
- Stimulatie (bestaande) inwoners-initiatieven
- Inwoner meer in hun kracht
- Minder professionele ondersteuning

Buurtgezinnen: wat merken onze inwoners?

Kinderen:

- hebben een veilige basis, dichtbij
- kunnen rustig huiswerk maken
- kunnen even uitblazen

Ouders: worden gehoord, voelen zich gezien en ontlast

Wat merken onze inwoners?

- Kinderen krijgen op school passende ondersteuning
- Minder kinderen vallen uit op school
- Meer handelingsperspectief voor scholen/ onderwijzend personeel

Trajectvoorziening Brabantse Wal VO

Samen komen we verder!

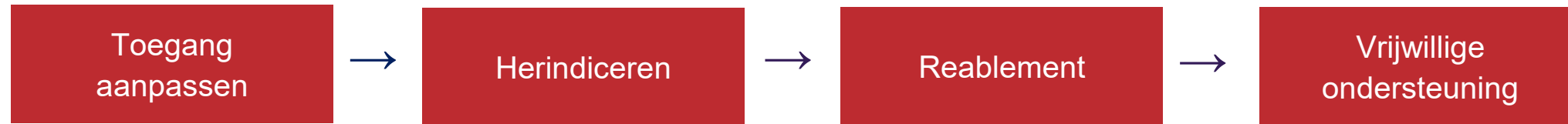

Samen staan we om jongeren heen. → Samen versterken we wat werkt. → Samen komen we verder!

Huishoudelijke ondersteuning

Slimmer ondersteunen, meer zelfredzaamheid, lagere kosten

Wat doen we?

Wat merken onze inwoners?

- Meer zelfredzaamheid
- Meer informele ondersteuning
- Maar ook teleurstelling: want alle beschikkingen worden opnieuw tegen het licht gehouden. Soms andere of minder uren ondersteuning dan voorheen, tot nu toe weinig klachten.

Doel: Huishoudelijke ondersteuning beschikbaar houden voor wie het echt nodig heeft! Financieel en menskracht.

Samenwerken

Partners en gemeente geven de transformatie samen vorm.

Voor de inwoner

Onze inwoner, van jong tot oud, staat centraal in de transformatie

Wat gaan we nog meer doen?

Van één naar vijf wijkteams in 2026 en 2027

Passende financieringsafspraken in 2028 (lopend: marktconsultatie)

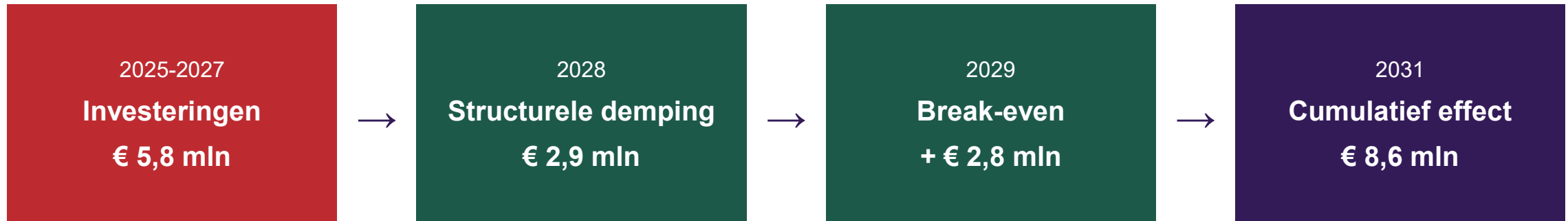
Ombuigingen formele zorg naar informele zorg

Van individueel naar collectief

Programma Transformatie Sociaal Domein

- **Inhoudelijke doelstelling:** Toekomstbestendig, laagdrempelig, dicht bij de inwoner.
- Financiële doelstelling demping uitgaven tenminste 2,94 miljoen investering verdient zich vanaf 2029 terug.

We liggen op koers

Vliegwiel

Dempingen die we in 2026 en 2027 bereiken worden ingezet voor nieuwe interventies, om zo eerder en meer effect te realiseren.

Jeugd

Van transformatie naar jeugd in de praktijk

In het eerste deel zagen we:

- meer naar voren
- preventie en vroegsignalering
- sterke sociale basis
- passende ondersteuning
- waar mogelijk collectief en laagdrempelig
- Maar wat betekent dit voor jeugd als een gezin daadwerkelijk specialistische hulp nodig heeft?

A background pattern of interlocking red and white diamonds, creating a 3D effect of stacked cubes.

**Komt een gezin bij het
Wijkteam...**

Casus: gezin de Vries

Een gezin uit Bergen op Zoom. We volgen hen door het jeugdstelsel en toetsen onderweg zeven stellingen.

Groen = ja

Rood = nee

Het gezin de Vries bestaat uit:

Vader Mark (42 jaar)

Moeder Sophie (39 jaar)

Dochter Lisa (13 jaar)

Zoon Sam (10 jaar)

Dochter Lotte (7 jaar)

Stelling 1

Steek je kaart op:

Ja

Nee

De mentor van Lisa merkt dat zij steeds vaker te laat komt, haar huiswerk niet maakt en zich terugtrekt. Lisa zegt: er is thuis gewoon veel gedoe, mijn moeder is vaak moe en mijn broertje heeft veel hulp nodig.

De school bespreekt dit met moeder. Zij geeft aan dat de situatie thuis haar boven het hoofd groeit en dat zij ondersteuning nodig heeft bij de opvoeding en begeleiding van Sam. De school adviseert het gezin naar het wijkteam te gaan.

Stelling 1

Als een gezin bij het wijkteam komt, moet de gemeente direct jeugdhulp inzetten.

Antwoord 1

Als een gezin bij het wijkteam komt, moet de gemeente direct jeugdhulp inzetten.

NEE

Het wijkteam doet eerst een brede vraagverkenning. Wat kan het gezin zelf, wat kan het netwerk betekenen en welke vrij toegankelijke ondersteuning is voorliggend?

Daarnaast weegt de professional in het wijkteam af of de vraag onder de Jeugdwet valt.

Stelling 2

Steek je kaart op:

Ja

Nee

Tijdens het gesprek blijkt dat Sam forse gedragsproblemen heeft. Hij wordt regelmatig boos en loopt soms weg uit de klas. Lisa zorgt na school vaak voor haar broertje.

Er wordt met het gezin gekeken naar wat nodig is. Vanuit het wijkteam kan ondersteuning geboden worden of vrij toegankelijk aanbod ingezet worden.

Stelling 2

De gemeente bepaalt welke hulp een gezin krijgt.

Antwoord 2

De gemeente bepaalt welke hulp een gezin krijgt.

NEE

De gemeente moet passende jeugdhulp bieden als een jeugdige die nodig heeft en het gezin dit niet zelf of met het eigen netwerk kan oplossen. Is jeugdhulp niet nodig, dan hoeft de gemeente die niet in te zetten. Wel kan zij preventieve of vrij toegankelijke ondersteuning bieden.

De gemeente heeft vrijheid in hoe zij ondersteuning organiseert, maar geen vrije keuze om noodzakelijke jeugdhulp wel of niet te bieden.

Bij hulp in het vrijwillig kader werken gemeente en gezin samen: het gezin houdt zelf de regie en bepaalt in principe of het gebruikmaakt van de aangeboden ondersteuning. De gemeente kan dus ondersteunen en adviseren, maar niet zomaar hulp afdwingen.

Stelling 3

Steek je kaart op:

Ja

Nee

Het wijkteam onderzoekt wat nodig is. Er blijkt gespecialiseerde behandeling nodig.

De gemeente besluit dat een jeugdhulpvoorziening noodzakelijk is.

Stelling 3

Als de gemeente heeft doorverwezen naar een zorgaanbieder, bepaalt de zorgaanbieder samen met het gezin welke behandeling Sam krijgt.

Antwoord 3

Als de gemeente heeft doorverwezen naar een zorgaanbieder, bepaalt de zorgaanbieder samen met het gezin welke behandeling Sam krijgt.

JA

De gemeente is verantwoordelijk voor de toegang en voor het organiseren van een passend aanbod, maar de inhoudelijke behandeling ligt bij de professionele hulpverlener.

Gemeente organiseert en beschikt

Professional behandelt

Samen met het gezin

Gezin ontvangt hulp

Stelling 4

Steek je kaart op:

Ja

Nee

Tijdens de gesprekken met de hulpverlener blijkt dat er meer speelt binnen het gezin. Er zijn schulden.

Vader voelt zich verantwoordelijk voor zijn gezin en maakt veel overuren om voor extra inkomsten te zorgen.

Moeder is vaak oververmoeid en heeft het gevoel er alleen voor te staan. Dit brengt spanningen in het gezin.

Stelling 4

Nu er een indicatie voor jeugdhulp is, is de jeugdhulpaanbieder ook verantwoordelijk voor het oplossen van de problemen van de ouders.

Antwoord 4

Nu er een indicatie voor jeugdhulp is, is de jeugdhulpaanbieder ook verantwoordelijk voor het oplossen van de problemen van de ouders.

NEE

Een indicatie voor jeugdhulp betekent niet dat de jeugdhulpaanbieder verantwoordelijk is voor alle problemen binnen het gezin. Gemeente en gezin kijken samen welke ondersteuning voor de ouders nodig is en vanuit welke wet of voorziening die geboden kan worden.

De jeugdhulpaanbieder kan hierin wel een signalerende of ondersteunende rol hebben.

Vervolg vraag: één gezin, meerdere problemen. Betekent dat automatisch één hulpverlener? Nee. Hier ontstaat het vraagstuk van integraal werken en samenwerking tussen voorzieningen en wetten.

Stelling 5

Steek je kaart op:

Ja

Nee

Na een aantal maanden verslechtert de situatie thuis. Lisa vertelt op school dat er regelmatig heftige ruzies zijn en maakt zich zorgen om haar broertje. Afspraken met de jeugdhulpverlening worden vaak afgezegd.

Het wijkteam maakt zich zorgen over de veiligheid van de kinderen. Er wordt opgeschaald en Veilig Thuis wordt betrokken. Na onderzoek blijkt dat vrijwillige hulp onvoldoende van de grond komt. Er wordt een jeugdbeschermingsmaatregel uitgesproken.

De jeugdbeschermer signaleert dat moeder, door de opeenstapeling van zorgen en problemen, regelmatig tegen de kinderen schreeuwt. Er zijn thuis weinig duidelijke grenzen. Lotte vertoont steeds vaker brutaal en opstandig gedrag, ook op school. De jeugdbeschermer vindt opvoedondersteuning noodzakelijk en verwijst Lotte hiervoor naar een jeugdhulpaanbieder.

Stelling 5

De gemeente kan een externe verwijzing naar jeugdhulp tegenhouden als zij vindt dat de kosten te hoog zijn.

Antwoord 5

De gemeente kan een externe verwijzing naar jeugdhulp tegenhouden als zij vindt dat de kosten te hoog zijn.

NEE

De jeugdbeschermer is een externe verwijzer en kan rechtstreeks verwijzen naar jeugdhulp. De gemeente heeft op dat moment geen voorafgaand beslismoment, terwijl zij vanuit de Jeugdwet wel verantwoordelijk is voor de financiering.

Toelichting: Een externe verwijzing kan ertoe leiden dat jeugdigen rechtstreeks bij een jeugdhulpaanbieder terechtkomen. Daarmee heeft de gemeente niet altijd directe invloed op de instroom, terwijl zij binnen de Jeugdwet wel verantwoordelijk kan zijn voor de bekostiging. Wel investeert de gemeente actief in de samenwerkingsrelatie met externe verwijzers, waardoor het steeds beter lukt om aan de voorkant het gesprek aan te gaan over verwijzingen.

Stelling 6

Steek je kaart op:

Ja

Nee

Lisa heeft inmiddels veel meegemaakt. De spanningen thuis, de zorgen om haar broertje Sam en de situatie rondom haar ouders hebben ook invloed op haar. De school is op de hoogte van de situatie. Haar mentor maakt regelmatig tijd voor een gesprek. Lisa voelt zich hierdoor gehoord en weet dat ze bij iemand terecht kan.

Lisa heeft zelf geen zware jeugdhulpvraag. Toch is het belangrijk om haar niet uit het oog te verliezen. Ze heeft behoefte aan handvatten om om te gaan met de situatie thuis, haar zorgen om Sam en haar eigen gevoelens daarbij.

De jeugdbeschermer bespreekt dit met het wijkteam. Samen kijken zij wat er in het preventieve en laagdrempelige aanbod beschikbaar is. Voor Lisa blijkt een brussengroep passend: een plek waar kinderen die opgroeien met een broer of zus met extra zorg of problemen, ervaringen kunnen delen en leren omgaan met hun eigen situatie.

Stelling 6

Ook als er geen zware jeugdhulp nodig is, kan de gemeente met preventieve ondersteuning een belangrijke bijdrage leveren aan het welzijn van een jeugdige.

Antwoord 6

Ook als er geen zware jeugdhulp nodig is, kan de gemeente met preventieve ondersteuning een belangrijke bijdrage leveren aan het welzijn van een jeugdige.

JA

Preventie, vroegsignalering en laagdrempelige ondersteuning zijn juist belangrijke manieren waarop de gemeente kan voorkomen dat problemen groter worden.

Niet ieder probleem vraagt om jeugdhulp. Soms betekent een goed gesprek, een preventief aanbod of een plek waar een kind zich herkent al veel.

Stelling 7

Steek je kaart op:

Ja

Nee

Stelling 7

Als de gemeente goed zicht heeft op verwijzingen, aantallen jeugdigen en kosten, kan zij het jeugdhulpgebruik volledig beheersen.

Antwoord 7

Als de gemeente goed zicht heeft op verwijzingen, aantallen jeugdigen en kosten, kan zij het jeugdhulpgebruik volledig beheersen.

NEE

Goede informatie is belangrijk. Het helpt ons om ontwikkelingen en patronen te zien en om waar mogelijk bij te sturen, maar informatie bepaalt niet hoeveel jeugdigen hulp nodig hebben of welke hulp in een individuele situatie noodzakelijk is.

Toelichting: Monitoring helpt ons dus om beter te sturen, maar geeft geen volledige grip op het gebruik en de kosten.

Wat kunnen we als gemeente beïnvloeden?

We hebben veel invloed op:

- preventie en vroegsignalering;
- de inrichting van de toegang;
- professioneel handelen;
- passend aanbod;
- samenwerking met onderwijs, aanbieders en verwijzers;
- inkoop en contractafspraken;
- monitoring en bijsturing.

Wat kunnen we als gemeente beïnvloeden?

We hebben minder of geen directe invloed op:

- de ontwikkeling en complexiteit van hulpvragen;
- de keuzes van gezinnen;
- verwijzingen door bijvoorbeeld GI's en artsen;
- de noodzaak van specialistische hulp;
- landelijke wet- en regelgeving;
- het open-eindekarakter van de jeugdhulp.

We hebben als gemeente invloed op het jeugdstelsel, maar geen volledige invloed op het individuele jeugdhulpgebruik en de kosten.

© **Gemeente Bergen op Zoom**

Zoom Jacob Obrechtlaan 4

4611 AR Bergen op Zoom

Tel. 140164

bergenopzoom.nl

